

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут лісового
і садово-паркового господарства
Кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ ТА ЛІСОВА МЕЛІОРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ВИТОКИ, СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ АНТРОПОЦЕНУ

(присвячена 100-річчю кафедри відтворення лісів
та лісових меліорацій)

6-8 листопада 2019 р.

м. Київ, Україна

САНІТАРНИЙ СТАН СОСНОВИХ НАСАДЖЕНЬ НА ДІЛЯНКАХ З РІЗНИМИ СПОСОБАМИ ПІДГОТОВКИ ЗРУБІВ

*Кімейчук І.В., аспірант**

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

В останнє десятиріччя санітарний стан лісів різко погіршився внаслідок негативної дії комплексу факторів, які пов'язані із глобальними змінами клімату. Це призвело до зростання площ всихаючих насаджень, загальна площа яких на 01.01.2019 становила більше 413 тис. га, з них насаджень сосни звичайної – 222 тис. га [1].

Дослідження санітарного стану дає можливість виявити причини всихання насаджень і надати рекомендації щодо поліпшення стану і використання лісокультурного об'єкту. Унікальний об'єкт створений у 1978 році за ініціативою професора П.Г. Кального у співпраці з науковцями, які забезпечували комплексну механізацію лісгосподарських робіт. На всіх ділянках здійснено суцільний обробіток ґрунту плугом ПЛД-1,2. Корчування пеньків проведено корчувачем Д-496; звалювання дерев з корінням виконано деревовалом ДК-1; пеньки понижали до висоти 13 см зрізувальним пристроєм МПЦ-1,5. На контролі висота пенька становила 32 см, діаметр 59 см. На час дослідження склад насадження становить 10Сз+Дз, вік 41 рік, бонітет – I^a-I^b.

Для оцінювання санітарного стану сосняків виконували рекогносцирувальне обстеження деревостанів та облік дерев за ступенями товщини та категоріями стану. При цьому використано шкалу, зазначену у Санітарних правилах в лісах України [2]. Древа поділяли на шість категорій стану – здорові, ослаблені, сильно ослаблені, всихаючі та сухостій (свіжий та минулих років). За формулою 1 розраховували загальний індекс стану дерев (I_{cl-VI}):

$$I = \frac{n_1 + 2n_2 + 3n_3 + 4n_4 + 5n_5 + 6n_6}{n_1 + n_2 + n_3 + n_4 + n_5 + n_6}, \quad (1)$$

де n_1, n_2, \dots, n_6 – категорії санітарного стану.

Індекс стану живих дерев (I_{cl-IV}) визначали за формулою:

$$I = \frac{n_1 + 2n_2 + 3n_3 + 4n_4}{n_1 + n_2 + n_3 + n_4}. \quad (2)$$

* Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, професор Юхновський В.Ю.

Дані санітарного стану досліджуваних соснових насаджень наведено у табл.

Індекс санітарного стану соснових насаджень при різних способах підготовки зрубів в умовах свіжого субору (B_2)

Спосіб підготовки зрубів	К-сть дерев, шт. · га ⁻¹	D, см	H, м	G, м ² · га ⁻¹	P, %	M, м ³ · га ⁻¹	I _{cl-vi}
Корчування пеньків	0,8	22,7	21,3	51,6	0,8	330	1,71
Звалювання дерев	0,7	25,1	23,4	54,8	0,7	356	2,03
Пониження пеньків	0,6	25,5	23,5	44,0	0,6	280	1,40
Контроль	0,8	25,1	24,4	43,6	0,8	290	1,88

Як видно з даних таблиці, кращий санітарний стан є в експерименті із пониженням дерев в рівень із землею (1,40), а найменший – при валці дерев деревовалом (2,03). Задовільний санітарний стан соснових насаджень забезпечило проведення у 2016 році проріджування. Важливий для визначення достовірності санітарного стану сосняків Київського Полісся є індекс стану живих дерев (I_{cl-IV}) (рис.).

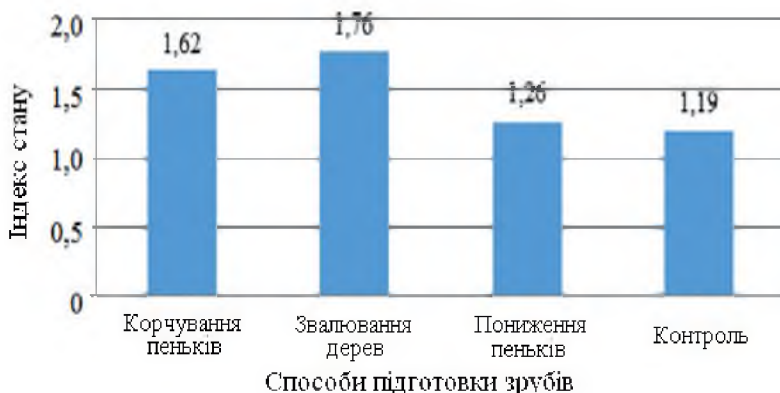

Рис. Індекс стану живих дерев (I_{cl-IV})

Отже, індекс стану живих дерев лежить в межах від 1,19 до 1,76, що визначає належний стан соснових насаджень.

Список використаних джерел літератури

1. Бондар А.О. Законодавчі обмеження в Україні блокують боротьбу з «біологічною пожежею» [Електронний ресурс] / Прес-служба Держлісагентства. 2019. Режим доступу до ресурсу: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=202061&cat_id=3288
2. Санітарні правила в лісах України. К. Держкомлісгосп, 1995. 30 с.